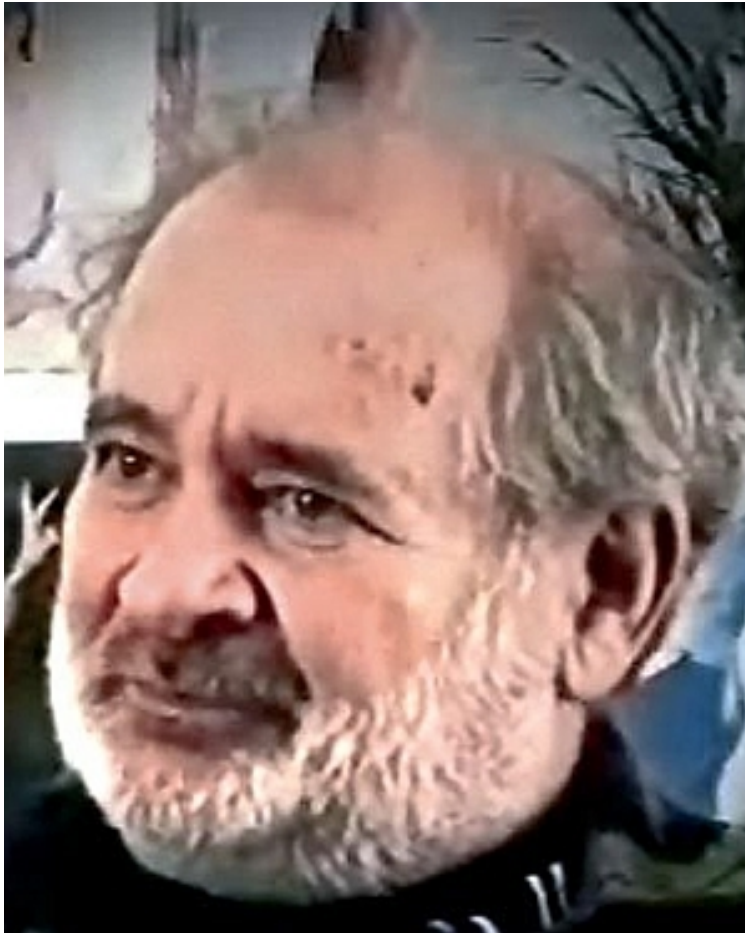

ÉLETMINŐSÉG VIZSGÁLÓDÁSOK XXI.

POKOLVÍZIÓ: SZELLEM, PÉNZ, POLITIKA

A HATALOM ROMLÁSA – NAGY JENCIKLOPÉDIA

Áruló írástudók, pénzemberek, politikusok - 6.

A legszebb hivatás

avagy a leghitványabb mesterség!?

Mécs László

ÍRÁSTUDÓK KÖZÖTT

Ott ültek mind a templom csarnokában.
A Gondolat csodás pengéje fénylett:
a Bibliát cserezték, teregették,
hogy új köntöst szabhassanak a népnek.

(A Bibliát Isten takarta ránk rég,
hogy a mindenség árva vándorának
az Embernek didergő lelke szabjon
évezredenként új köntöst belőle...)

Ott ültek mind acsarkodón, sötéten
utálták egymást és véresre marták,
szívük helyén vad viperák nyüzsögtek,
kígyók sziszegtek szavaik zenéjén.

... Ekkor belépett szőkén és fehéren...
Fiatal testén fénylett a ruhája:
pedig paraszti kézzel, szeretetből
szótték falusi föld-illatú évek...

Csak gyermek-módra szólt, de megmutatta:
úgy elszabdalták Izrael ruháját,
hogy koldusként áll népek lakzijában...
S álmélkodónak mind a bölcsességén...

Csak álmélkodtak... Korhadtt kor vezéri.
A nép aludt még bamba ájulatban,
mint barázdátlan márciusi föld...
Nem tudta, hogy mag-éhes, mert aludt még...

- Lassan kiment a vének csarnokából -
A föld már ébredt... kínok, vágyak, bűnök
s a nyugtalanság új éles ekéje
éhes barázdát vágtak a világba...

Ő ment fehéren magvetéssel
neki az ismeretlen századoknak...
Ő ment elül... Korok konkolyhintői
sötét falkában loholtak utána...

(Vigasztaló, 1927)

*

Miközben megkerüli,

úgy tesz mintha megválaszolná a kérdést,

vagy „bebizonyítja” a kérdésről,

hogyan naiv, értelmetlen, buta, „gyerekes” stb.

*

Rosszul feltett kérdést ültet az agyadba,

hogyan azon rágódj és kérődzél holtodig,

álproblémák megoldására pazarold el

igencsak véges szellemi energiáid

*

1984 előtti és utáni történelmet

monopolhelyzetből, hatalom védte biztonságban,

a megrendelő igényére naprakészen átírok, hamisítok, törlök...

*

A gondnokságomra bízott kis- és nagykorúakat

szellemileg leépítem, lelkiileg és anyagilag is kifosztom,

mindörökre személyem vagy „izmusom” rabjává teszem!

*

Kocsmai filozófus

Átvitt értelemben is

„messziről jött emberként”

szabados fantáziával jó nagyokat mond,

úgysem tudnak utánajárni, úgysem tudják ellenőrizni, cáfolni

*

Annyit agyaskodok-okoskodok,

hogy nemcsak saját magamat,

de még a rám jó példaként tekintőket is

sikerül „eltétleníteni”, passzivitásra kárhóztatni

*

Sokat segítesz

minden idők legrosszabb kormányainak,

hogy minél több embert minél tovább és jobban

hitegessenek, csapjanak be, verjenek át, fosszanak ki

*

Csak képes beszédben szólok hozzá:

értse-értelmezze, ahogy akarja –

én azért elmondtam a magamét,

s ezzel fel is mentettem a lelkem...

*

Életműtlen

Isteni tökélyre törekedve

perfekcionizmusára büszke:

sokkal többet rádirozna

mint amennyit egyáltalán leír...

*

Teljesen elégedett,

ha rájött egy igazságra, feltalált valamit,

de egy lépést sem hajlandó tenni azért,

hogyan ez valaha is közkinccs is legyen...

*

Ha nem lehetek az írók fejedelme,

akkor lesz a fejedelmek bértollnoka

*

Álobjektív

Értékválasztásom elrejtve elhitetetem:

mintha a makacs, vitathatatlan tényekből

bármilyen vagy pont ez az egy dolog „következ(het)ne”...

*

Előfeltevései elhallgatásával

vagy elbagatellizálásával

álobjektív légkört teremt

maga és kijelentései, teóriái körül

*

Vagy azt hirdetem és tanítom:

egy a lehetséges igaz történelemírás,

vagy éppen ellenkezőleg, azt vallom,

hogy ahány ember, annyi a történelmi igazság

*

Buzgó magándetektívként

mint megbízóm meghosszabbított karja

háborgatom magánéleted szent békéjét,

kiszimatolom lelki várad, véderőd gyengéidet!

*

Impresszionista kritikámban

nekem a bírálendő Mű csak ürügy

magam exhibicionista mutogatására,

saját fényezésemre és legendám építésére

*

Erkölcsei döntőbíróként

csak az egyik fele(sége)t hallgatja meg,

s ennek alapján hozza meg

megfellebbezhetetlen elmarasztalását

*

A német nyelvten és filozófia szellemével

megerőszakolom, elsorvasztom a magyart –

azt nem honosítva, ezt nem megtermékenyítve/megújítva...

*

Ha már elvesztettem illúzióimat,

egy héten belül

- hamar megfejtett álnéven -

pro és kontra több cikket is írok...

*

Az outsider

s magát nyilvánosan védeni nem tudó

régészt, történészt, teológust stb. stb.

személyeskedéssel, diliflepnizéssel

tenném de jure- de facto párbajképtelenné...

*

Éhenkórász zsurnaliszta

Az egyik potyakajás és -piás

sajtótájékoztatóról a másokra jár,

hogyan azután a cégek közleményét

leadja mint saját tudósítását...

*

Nem mindig tolakodó,

nem mindig magát tolja előtérbe –

egy szerepet a végső esetben sem vállalna:

a névtelen hőstét

*

Echo

Ha nincs azonnali és pozitív visszhang,

akkor megsértődve kvietálok és pecázni járok

*

Ha nem is tudom, de mindig teszem:

Öncenzúrával már előre kiherélem művem

*

Földhözragadt

Nincs szívem kidobni a léghajómból

„lenyűgöző” tudásom lehúzó ballasztját

*

Szemérmetlenül, szégyentelenül

nagy nyilvánosság előtt követ el lelki maszturbációt

*

Segítőkész önkéntes házimunkásként

az utcára teregetem ki konkurenciám szennyését

*

Addig

bátran, leleményesen, elszántan nyomozok egy ügyben,

amíg be nem szól a lap főszerkesztője: ez tabu cég, ez tabu párt

*

Ha már a nemzethalált jósolta,

nem szeretne tévedni:rontaná boltját –

most már fut a pénze, szavahihetősége után

*

A lelki hadviselés fegyvereiben

szárazon tartom a puskaport, és imádkozom:

a rosszisten tegye indiszponálttá a riválisom...

*

Elpazaroltam mindenem,

amiről számot kéne adnom –

de a másnak is tanulságos

nyílt meggyónás helyett

csak lapulok...

*

A templomot szatócsboltta,

a kultúrházat rossz kocsmává,

a színházat operetté, musical-lé,

a könyvtárat meg videotékává zülleszttem.

*

Örökifjúságot ígérek –

de csak infantilizállok,

nem engedlek felnőni,

kamaszkorod fixálom, hibernállok...

*

Olyan bölcs rabbi vagy guru vagyok,

aki minden kérdésre rögtön tudja a helyes választ

*

Receptfelíró automataként

már nem is hisz benne,

hogyan az - egész - embert gyógyítja:

csak megkopasztani vagy lerázni akarja

*

Megalkuvásaiba belecsömörlött

nagyöreg „bölcsként”,

mások tiszta hitébe rendőrcsizmával és lóval

cinikusan beletapos...

*

A virágvasárnapi bevonulás, hozsannázás stb.

nekem,

korbácsütés, leköpködés és megalázó Golgota kereszt

neked

*

Kapa-kaszakerülő

A tudás édes gyümölcsét élvezném,

ezzel szívesen hencegnék is fűnek-fának:

de a keserű gyökér és a napi kapálás stb. már nem kell

*

Magam is úgy látom s láttatom, hogy

a király nem meztelen,

sőt: a legeslegszebb ruha van rajta...

*

Figyelemelterelő kis bűnöket találok ki:

és teátrálisan nagy bűnbánatot gyakorlok-gyakoroltatok

*

Fő, hogy a rendőrségnek

jó legyen a statisztikai mutatója,

egy-két beáldozott kis halat elfogok,

s ezt azután jó nagy dobra verem...

*

Tudom:

kitől függ kinevezésem

és a cég pénze, meg az enyém -

napi politikai kurzust kiszolgálva

szelektíven üldözöm a bűnösöket

*

Életfogytiglan és rendszeresen

az én drága lelki segélyemre szorulóvá teszek

*

„Szerelem”

címszó alatt

csábítási trükkökről és női praktikákról

vagy csak gyötrelmekről, sötét vermekről,

és zsákbamacskáról írok...

*

Kiskegyed

Mint a női magazin főnöke

cerberusként ügyelek rá,

nemhogy a halál témáját,

de még magát a szót se érintsék

*

Mindig csak utalok,

célozgatok és sejtelmeskedek –

soha egy határozott, egy végleges és férfias

Igen vagy Nem!?

*

Olyan vagyok, mint Karinthy

matekot korrepetáló apukája,

én sem értem azt, amit tanítani akarok –

de a gyereket vágom pofon

*

Mivel

még magadat sem sikerült meggyőznöd

szilárdnak mutatott elveid igazáról,

ezért

szinte üldözöd az embertársaidat, hogy győzködd őket

*

Mindentől

ironikus távolságot tartok,

mindentől elhatárolódom,

különféle szerepekben bujkálok,

még tegnapi magammal sem vállalom azonosságot!

*

Komolyzenei kritikáimat

főleg a bennfenteseknek írom –

engem az egy cseppet sem zavar,

hogyan a közszolgálati rádióban beszélek...

*

Dezertőr

alakulatától elszökik; megszökik, megfutamodik;

valamely ügyet, pártot gyávaságból vagy érdekből cserbenhagy

*

Bölcsnek gondolt hallgatásod igazából cinkos bűnpártolás

*

„Tévesztve” játszom

a hálás nagypapa szerepét -

az apai betöltetlen marad,

a gyerek apai szigor nélkül nő fel

*

Önismeretemre jellemző, hogy

fél lábbal is jelentkezem Tarzannak

és balhézok, ha nem kellek –

de fogyatékos diákom is erre biztatom....

*

Az iskolám fennmaradása érdekében

akkor is felveszlek, ha tudom:

nem erre a pályára születtem,

s talán örökre boldogtalan leszel...

*

Paternalista

tervközgazdászként és politikusként

majd én eldöntöm, mire lesz szüksége a jónépnek

*

Úgy tesz

mint aki nincs tisztában elemi fogalmakkal:

összekeveri például a kultúrát a civilizációval,

az erkölcsöt az etikával és a többi, és a többi...

*

„Progresszív”

Ott is fejlődést akar láttatni,

ahol ennek nincs értelme,

vagy ahol a változásban

több veszteség, mint nyereség van

*

A szabadidőben

operett-dalokkal végleg elfeledtetném veled

az állandósult kényszermunkatábori élet

elviselhetetlen, lelkipogytékositó szenvedéseit.

*

Drága utaztató

Olcsó szellemi kábítószerekkel

repítelek új s újabb mesterséges paradicsomokba

*

Gyereket beszélek a hasadba,

elhitetem veled, hogy isten vagy.

De akkor már hiába keresel,

amikor rádzuhan a rideg valóság...

*

Az ügyeletes bebeszélőként

elhitetem veled, hogy ne aggódj:

ügyedet jól képviselik és neked nincs semmi dolgod...

Nincs ma már szükség se aktív, se passzív rezisztenciára!

*

Kevés tudásmorzsád

feldicsérem, megcsodálom,

hogy ne is akarj

jobban, többet, egészen tudni...

*

Írott-íratlan

elemi munkaköri kötelességem teljesítéséért is

már jutalmat, kitüntetést, címet-rangot,

de legalábbis nyilvános hátbeveregetést várok...

*

Amit már nem érek fel ésszel és szívvel, az idegesít:

megsemmisítem a művet, ellehetetlenítem az alkotót

*

Nem a Gulágra,

vagy a Szilencium belső önmérsztésére,

de amerikai egyetemekre „száműztek” vendégprofesszornak,

ezt adom elő az én nagy szenvedéstörténetemnek, passiómak...

*

Olyan - kocsárdban a legjobb - filozófus vagy,

aki amatőr focitudására és gulyáslevesére a legbüszkébb

*

Idejekorán kényszerpályára, vakvágányra teszem

a szellemi „vak”, kiszolgáltatott, önbeskatulyázó serdülőket...

*

Ex cathedra

ledarálom megírt régi előadásom,

majd ügyesen kibújok az aktuális kérdések/kérdezők elől

*

Pár bemondás, aranyköpés, szlogen, szójáték

- mindössze ennyi a titokba tartott ígért életmű,

sehol a várt maradandó Nagy Főmű?

(esetleg egy Balzac-féle „Ismeretlen remekmű”)

*

A mindenkori minimális elvárásnak

éppenhogy, de megfelelek:

kis súgással felmondom

az aznapi bemagolt leckét!

Így szereztem nem is egy diplomát...

*

Nem akárki,

de egyenesen Isten nevében

tartom paternalista gyámkodás alatt

az egyre inkább már csak bennem hívő birkanyájam

*

Embert akarok teremteni vagy gyártani,

de a végén csak egy Frankenstein lesz belőle

*

Mindig „éppenhogycsak”

koncertezhettél, publikálhattál?

De azért valahogy mindig éppen

az iratlan határon belülre lavíroztál –

holt tűrtek, hol támogattak,

de istenigazából sohasem tiltottak!

*

Teleharsogta a világsajtót: ha pár havi szilencium sújtotta,

de szalmaszálat se nyújtott az akkor teljesen elnémítottaknak

*

Álmomból felkeltve is magasröptű magyarázatot adok

Hiroshima, Nagasaki és Drezda stb. indokolt lebombázására

*

Már havi 200 fixért viccesen beléd szuggerálok:

te az éhbérnek is örülj, verd a segged a földhöz...

*

A tolmács alázatos, bár kreatív szolgálata helyett

szerepet tévesztve te akarsz az esemény főszereplője lenni

*

A politikai, gazdasági vagy szellemi gyarmatosítás

naprakész ideológiáját gyártja, buherálja „fusiban”

*

Elhallgatja a bajok öntevékeny megelőzési lehetőségét

hogy anyagilag-szellemileg ő profitáljon annak kezeléséből

*

Ha....

Forradalmár-szabadságharcos, vagy tüntető-tiltakozó lenne

ha a nagyasszony, vagy a kisasszony ezt neki is megengedné.

*

Tanítványaidat arra használd, hogy képeid fessék,

vagy a már készekből újabb másolatokat készítsenek

*

Ha rossz kritikát kap műve az ős-zseni pályatárstól,

az egyetlen jelentős alapítvány kurátoraként vág vissza

*

„Egy csónakban evezünk!” –

hirdetem én a fedélzetről a gályarab prédikátoroknak...

*

A „ki tudja milyen veszélyes” elsőgenerációs értelmiségit

nem avatom be az íratlan, de létfontos „játékszabályokba”

*

Fizetést és jutalmat nem azért kap, ami igazat mond,

hanem azért, amit cinkos bűnpártolással elhallgat...!

*

Babits Mihály: Jónás imája

Hozzám már hűtlen lettek a szavak,
vagy én lettem mint túláradt patak
oly tétova céltalan parttalan
s úgy hordom régi sok hiú szavam
mint a tévelygő ár az elszakadt
sövényt jelző karókat gátakat.
Óh bár adna a Gazda patakom
sodrának medret, biztos útakon
vinni tenger felé, bár verseim
csücskére Tőle volna szabva rim

előre kész, s mely itt áll polcomon,
szent Bibliája lenne verstanom,
hogy ki mint Jónás, rest szolgája, hajdan
bujkálva, később mint Jónás a Halban
leszálltam a kinoknak eleven
süket és forró sötétjébe, nem
három napra, de három óra, három
évre vagy évszázadra, megtaláljam,
mielőtt egy mégvakabb és örök
Cethal szájában végkép eltűnök,
a régi hangot s, szavaim hibátlan
hadsorba állván, mint Ő sugja, bátran
szólhassak s mint rossz gégémről telik
és ne fáradjak bele estelig
vagy mig az égi és ninivei hatalmak
engedik hogy beszéljek s meg ne haljak.